

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbrydelser mod kønsædeligheden) [af Ebba Strange m. fl.].

(Lovforslag nr. 121. Fremsat 11/12 75. Første behandling 13/2 76. Betænkning 26/3 76. Anden behandling 31/3 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Poulsgaard (FP):

Om et øjeblik skal vi så til at stemme. Vi ved alle sammen, hvad det drejer sig om. (*Munterhed*), Ja men er det så muntert? Jeg kan se, at der, hvis man skal tro indstillingen, i folketinget er et flertal for lovforslaget. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at SF har sat sig på universiteterne, og de har sat sig på kirken i København. Nu skal de vel ikke også have held med dette forslag? For hvad er det, man vil? Man vil undergrave det borgerlige samfund. Det er jo fantastisk at se, at i de østeuropæiske lande, hvor disse partier har flertal, er der ikke den frihed og tolerance, som der er her. Vi har i de sidste 10-15 år kopieret Sverige. Alt, hvad svenskerne gør, skal vi også gøre. Nu har man set forslag fra Sverige, hvorefter straf for blodskamsforhold skal ophæves, og så kan vi om 3-4 år blive stillet over for et forslag om, at blodskam også skal tillades her. Hvor havner vi henne? Vi har afkristet skolevæsenet. Vi kommer ud i det rene anarki. Vi skulle vel gerne sikre slægtens fortsatte beståen, og jeg er meget, meget bange for, at hvis dette bliver tilladt ned til 15 år, kan man for penge få drenge ud i forhold, som de ellers ikke ville komme ud i.

Jeg er ked af, at der er et stort mindretal i min gruppe, der kan støtte dette lovforslag; men jeg vil appellere til socialdemokratiet om ikke at hoppe på alt i frihedens og tolerancens hellige navn. Der er endnu tid til at besinde sig, og jeg appellerer specielt til socialdemokratiet: stem imod dette forslag.

Der snakkes så tit om kløften mellem politikerne og folketinget. Hvis vi nu i dag vedtager dette lovforslag fra SF, vil kløften blive endnu større, for ude i befolkningen er der i hvert fald en stor modstand herimod.

Men hvis dette lovforslag skulle blive vedtaget, har jeg forstået, at kristeligt folkeparti vil tage initiativ til at samle 60 underskrifter, så man kan få lovforslaget til folkeafstemning, og så vil jeg opfordre så mange af tingets medlemmer som muligt til at skrive under på begæringen. Det er en dybt alvorlig sag, og jeg synes, det er beskæmmende, at tinget kan le ad den slags ting.

Nathalie Lind (V):

Jeg kan oplyse, at flertallet i venstres gruppe vil stemme imod dette lovforslag. Som jeg nævnedes ved første behandling, kan vi ikke alene lægge vægt på spørgsmålet om ligestilling. Vi finder, at der også er et beskyttelseshensyn over for de unge. Vi er betænkelige ved, at man her indfører en aldersgrænse på 15 år. Vi ved, som jeg også nævnedes ved første behandling, at der har været ønske i forskellige partier, også i regeringspartiet, om, at vi i virkeligheden skulle have en aldersgrænse på 14 år. Nu kører vi her med 15 år, men i samme øjeblik vi fraviger beskyttelseshensynet og indfører ens aldersgrænse for homoseksuelle og heteroseksuelle forhold, mener jeg ikke, der er argumenter tilbage for, at vi ikke i næste omgang går ned på en ens aldersgrænse på 14 år. Også af disse grunde vil venstres flertal stemme imod lovforslaget.

Hagen Hagensen (KF):

Som ordfører for min gruppe har jeg ved første behandling givet udtryk for nødvendigheden af at beskytte vore unge, hvorfor den særlige kriminelle lavalder på 18 år for homoseksuelle forhold næppe bør ændres.

Det er naturligt i denne sag som i enhver anden i øvrigt, at hvert enkelt af tingets medlemmer tager stilling til, hvorledes man vil stemme. Jeg skal blot gøre nogle bemærkninger, som gælder for flertallet af min gruppe, og de går ud på følgende:

Voksne personer må have frihed til seksuel udfoldelse inden for gældende retsnormer, men der er grund til at give en særlig beskyttelse for unge mod forhold med kønslig omgang med samme køn, i hvert fald når partneren er blot noget ældre. Det er ikke spørgsmålet, om der øves fysisk eller anden form for tvang, og at et sådant forhold er belagt med straf, men det forhold, at det kan dreje sig om påvirkning af unge, uden

[Hagen Hagensen.]

at der er tale om forførelse eller noget, der svarer hertil. Sindet er i de unge år meget svingende og påvirkeligt, og blot en aldersforskel på nogle få år giver ofte den ældre en ganske særlig indflydelse på den yngre. En sådan indflydelse kan medføre en uønsket påvirkning til seksuel udfoldelse hos ganske unge personer af samme køn.

Forholdet mellem jævnaldrende personer har næppe den samme betydning i henseende til indflydelse som forhold mellem personer, hvor den ene er helt ung og den anden noget ældre.

Jeg tror i øvrigt, det er således, at der næppe kunne tænkes rejst straffesag mod jævnaldrende unge af samme køn under 18 år, som øvede kønslig omgang med hinanden.

Vi kan af misforstået frisind komme til at foretage noget, der ikke er i overensstemmelse med, hvad det store flertal af folket mener, og det kan have en skadevirkning for de unge, hvis vi går hen og sænker aldersgrænsen for den beskyttelse, der er tale om her.

Som allerede nævnt må voksne personer helt og fuldt selv om, hvorledes de vil forholde sig, men det gælder ikke mindst for drenge i de unge år, der modnes noget senere end piger, at de kan komme ud for en uønsket påvirkning, såfremt vi går med til at sænke aldersgrænsen til 15 år.

Lad mig så føje til, at det er således, som jeg allerede har sagt det, at hver enkelt af os må afgive stemme overensstemmende med, hvad vi mener. Det er ikke noget, man som gruppe kan udtale sig om, og jeg forstår også, at der kan være nogle af dem, der måske går ind for lovforslaget, der alligevel vil give deres underskrift på, at der kan blive tale om en folkeafstemning. Det må i øvrigt være op til hver enkelt af os, om vi mener, at denne sag, så ømtålig den er, skal ud til folkeafstemning.

Tastesen (S):

Må jeg i anledning af fru Nathalie Linds bemærkninger sige, at denne sag drejer sig ikke om spørgsmålet om aldersgrænse. Det er ikke spørgsmålet, om vi skal have en lavaldersgrænse ved 15 år eller ved 14 år. Dette behandles ikke her. Det, lovforslaget drejer sig om, er et spørgsmål om lighed for

en minoritetsgruppe, og ud fra dette grundsynspunkt, at der for en minoritetsgruppe må være lighed i seksuelle forhold, kan jeg på socialdemokratiets vegne anbefale, at man stemmer ja her ved afstemningen.

Må jeg over for de problemer, der rejses om misbrug, og ikke mindst ud fra det, hr. Hagen Hagensen lige har sagt, sige, at risikoen for de 16-17-årige drenge, som hr. Hagen Hagensen er bange for kan blive misbrugt i denne situation, tror jeg rent faktisk ikke eksisterer. Tværtimod kan man måske tale om, at der ligger et andet misbrug i denne sag. Dette misbrug ligger i, at 16-17-årige drenge i kraft af den lavalder, vi har i øjeblikket, udnytter de voksne homoseksuelle i økonomisk henseende. Denne misbrugssituation må man have med i sin vurdering i disse tilfælde.

Må jeg i øvrigt sige, at hvis man nærer frygt for, at misbrug sker, er der beskyttelse i straffeloven fortsat. Enhver, der i kraft af alder og erfaring udnytter en mindreårig seksuelt — og en mindreårig vil i dette tilfælde sige personer under 18 år — er hjemfalden til straf, og strafferammen går endog op til 6 års fængsel. Vi har dette beskyttelses hensyn i straffeloven. Der er efter min opfattelse ingen risiko for, at misbrug kan finde sted. Det er simpelt hen et spørgsmål om lighed for loven for en minoritetsgruppe, og derfor bør vi stemme ja.

Aase Olesen (RV):

Jeg sagde ved første behandling af dette lovforslag, at modstanden mod det byggede på en teori, som for længst var forladt, nemlig teorien om, at man kan forføres til homoseksualitet i alderen 15-18 år. Det er den påstand, som også mindretallet fører videre her i mindretalsudtalelsen, og hr. Hagen Hagensen har gjort sig til talsmand for samme opfattelse nu.

Der er ikke under udvalgsarbejdet fremkommet nogen som helst oplysninger, der kan støtte dette synspunkt, hr. Hagen Hagensen, og jeg vil derfor gentage, at jeg mener, det er forældede teorier. Jeg deler ganske hr. Tastesens synspunkt, at den beskyttelse, man vil opnå, har man opnået allerede i loven, som den er.

Jeg skal meddele som sidst, at et flertal af det radikale venstres gruppe vil gå ind for lovforslaget.

Inge Krogh (KrF):

Som det fremgår af betænkningen, indstiller kristeligt folkeparti dette lovforslag til forkastelse. Vi mener fremdeles, at det er en beskyttelse af de unge, at den homoseksuelle lavalder er på 18 år og ikke på 15 år. I det øjeblik den går ned på 15 år, er jeg bange for, at der vil komme en bølge af homoseksualitet i vores samfund. Jeg tænker ikke her på prostitutionen, men jeg tænker på de ganske unge, hvis driftsliv og kærlighedsliv ikke er fastlagt. Der er mulighed for, at de bliver påvirket og måske tror, de er homoseksuelle, og senere føler sig ude af stand til at danne et almindeligt familieliv.

Vi mener, det er noget, der har betydning for hver eneste familie, for hver eneste person i Danmark. Vi tror, der sker et meget stort moralsk skred, hvis dette lovforslag bliver vedtaget, og derfor vil vi, hvis dette lovforslag bliver vedtaget, gerne efter grundlovens § 42, stk. 1, og forretningsordenens § 15 have lovforslaget til folkeafstemning, sådan som det allerede er nævnt et par gange fra to partier. Der ligger lister hos hver enkelt af kristeligt folkepartis medlemmer og også på vores partikontor.

Voigt (FP):

Det er sjældent, at en fremskridtsmand har lejlighed til at takke en socialdemokrat her fra denne talerstol, og det er derfor med stor glæde, jeg takker hr. Tastesen for det fremragende indlæg, han lige er fremkommet med. Han tog faktisk i sit indlæg en stor del af det, jeg ville sige, ud af munden på mig.

Vi havde i retsudvalget en deputation, en ung mand og en ung kvinde, begge homofile, og på en virkelig saglig måde redegjorde de for de problemer, som disse mennesker, altså en minoritet, må slås med i dagligdagen. Det gælder også de unge mennesker,

Vi har her en chance for at få et forhold, som i meget vid udstrækning bliver praktiseret illegalt, gjort legalt. Jeg synes, det er beskæmmende, at kristeligt folkeparti vil forlange et sådant forslag ud til folkeafstemning, for enhver ved jo, hvor lille en del af borgerne her i landet som har denne såkaldt afvigende holdning. Vi ved jo, hvordan en sådan folkeafstemning vil knuse denne minoritetsgruppe. De taler, der vil

blive holdt forud for disse afstemninger, vil jo gå på, at det at have en afvigende holdning inden for seksuallivet er beskiddt, det er unaturligt, det er uetisk. Det vil være således, at befolkningen, som ikke har haft mulighed for at sætte sig ind i det materiale, vi har fået herinde, og ikke har kunnet lytte til de deputationer, der er kommet og har fortalt om disse problemer, ganske givet vil støtte de tanker, som kristeligt folkeparti står for.

Vi må endelig også huske, at det kristeligt folkeparti vil, hvis de fik magt, som de har agt, simpelt hen er at forbyde enhver form for seksuelt samvær for personer under 18 år. Det i sig selv viser, hvor uhyggelige de tanker er, som kristeligt folkeparti er i besiddelse af.

Må jeg så sige til hr. Poulsgaard, at han kommer med mange fremragende indlæg her fra denne talerstol — han er simpelt hen en af de mest fornuftige at høre på — men jeg vil nok sige, at i dag har hr. Poulsgaard skudt helt forbi. Det var et indlæg, som overhovedet ikke havde noget med sagen at gøre, og jeg forstår ikke, at hr. Poulsgaard kan blande socialisme og undergravende virksomhed ind i et forslag som dette. På dette område tror jeg i allerhøjeste grad hr. Poulsgaard trænger til at få udvidet sin horisont ganske betydeligt. (*Munterhed*).

Wilhjelm (VS):

VS er ikke med til at skrive betænkningerne fra retsudvalget, så jeg skal bare sige, at VS naturligvis støtter dette lovforslag, og henviser til de mere principielle bemærkninger herom, vi gjorde ved første behandling.

Så vil jeg gerne supplere fru Aase Olesen, som sagde, at der intet som helst materiale foreligger, der understøtter de gamle teorier på dette område, og det er rigtigt. Men det kunne jo være, fordi der ikke er gjort noget større arbejde med denne sag. Det er det ikke. Der foreligger dygevis af materiale — og det er blot det, jeg gerne vil supplere med — rapporter, undersøgelser og også praktiske erfaringer med nedsettelse af aldersgrænserne andre steder. Der foreligger erfaringer på dette område, der foreligger udtalelser fra politi, fra lægelig sagkundskab, psykiatersagkundskab osv. osv., som alt sammen klart og tydeligt går imod de fordomsfulde forestillinger, som modstanderne

[Wilhelm.]

af dette lovforslag hidtil har haft som deres eneste rygstød.

Venstres ordfører, fru Nathalie Lind, gav udtryk for, at det i virkeligheden er velbegrundet og fornuftigt nok at sætte grænsen ned til de 15 år, men begrundet så modstanden fra et flertal i venstres gruppe med, at man frygter det næste skridt. Den type af argumenter kan jo bruges til hvad som helst. Det kunne være pudsigt at høre den samme del af venstres gruppe bruge den samme type af argumenter, når det drejer sig om myndighedsalder i almindelighed eller alle mulige andre ting: at man går imod det, man ellers egentlig synes er korrekt og rimeligt begrundet, med henvisning til, hvad det næste skridt så kan blive.

At der ikke har været den store debat hverken ved anden eller ved tredje behandling af denne sag, synes jeg er rimeligt, fordi det burde være en selvfølge, at den ligestilling sker nu. Men hvis der er nogen som helst udsigt til, at dette gøres til et spørgsmål om folkeafstemning, så synes jeg ikke, det er spor rimeligt, at der ikke føres en debat, hvor det ville vise sig, at modstanderne af dette lovforslag simpelt hen ikke har andet argument end deres fordomme, mens alt, hvad der er samlet ind af materiale, af undersøgelser osv., understøtter SF's lovforslag på dette område.

Derfor synes jeg egentlig, det var rimeligt, at vi her ved tredje behandling fik at vide, om det flertal i venstres gruppe, som går imod dette lovforslag, og de konservative — jeg ved ikke, om det er et flertal, eller det er hele den konservative gruppe — som går imod dette forslag, vil støtte kravet om en folkeafstemning, for så må vi på en eller anden måde sørge for, at der bliver en grundig debat på grundlag af det meget saglige materiale, der ligger til grund for den udvalgsbehandling, der har fundet sted om dette lovforslag.

Nathalie Lind (V):

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde før — jeg vil sige det specielt til hr. Tastesen og nu også til hr. Wilhelm — at man kan anlægge to vurderinger i denne sag. Man kan anlægge den vurdering, at man ønsker en lighed, som hr. Tastesen sagde, for en mino-

ritetsgruppe, at man hævder, at der er en diskriminering, man vil ophæve. Eller man kan anlægge det andet synspunkt og sige, at i dette tilfælde er der visse beskyttelseshensyn, der vejer tungere. Og her nævner jeg igen, at for os er det afgørende beskyttelseshensynet. Det er ikke spørgsmålet om forførelse m. v., men vi mener i al almindelighed, at på grund af de unges påvirkelighed er det vigtigt, at vi har en særlig aldersgrænse baseret på de hensyn, jeg nævnedede her.

Hr. Wilhelm var inde på, at man ikke kunne henvise til, at der eventuelt senere kunne blive en 14 års aldersgrænse. Det synes jeg med fuld ret man kan gøre, for i det øjeblik, man siger, at lighedshensynet skal være det største, har man jo samtidig afskrevet hensynet til, at der kræves en særlig beskyttelse her, og så er vi netop dér, hvor jeg frygter at vi kunne ende.

Må jeg så endelig sige, når man taler om, at der ingen sagkyndige vurderinger er, der støtter, at der kan være brug for en beskyttelse af de unge med henblik på samliv i homoseksuelle forhold, at vi har udtalelser; om end de ikke nøjagtig går på denne aldersgrænse, udtalelser, fra socialstyrelsen, politiet og børneværnet, der udtrykker betænkelighed. Man siger, at man måske kunne gå ned til 16-17 år, men — det vil jeg gerne henvise til — man udtaler dog, at man finder, at en 18 års aldersgrænse virker præventiv, og bevirker, at en del unge derigenem forhindres i at komme ud i prostitution.

Jeg vil så gerne til sidst sige, at det er ikke et spørgsmål om at have fordomme eller ikke fordomme. Jeg sagde også ved første behandling, at der ikke fra vor side var nogen form for en anderledes vurdering af voksne mennesker, der seksuelt indrettede sig på den ene eller den anden måde; det afgørende var og er for os beskyttelseshensynet.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg kan slutte mig til de bemærkninger, fru Nathalie Lind lige gjorde om det materiale, der ligger til grund for lovforslagets fremsættelse. Sagen er simpelt hen den, at de sagkyndige ikke er enige på dette punkt. Der er ting, der trækker i retning af det, vi står for, i de udtalelser, der foreligger, der er

[Hagen Hagensen.]

ikke en entydig sagkundskab, der siger, at dette lovforslag om ændring af aldersgrænsen bør føres igennem.

Det, jeg godt vil gøre en enkelt bemærkning om, er misbruget. Der er tale om, at der kan forekomme misbrug, uden at det falder ind under nogen gældende straffelovsbestemmelse i øvrigt. Hr. Tastesen har ikke ret, når han siger, at der er en beskyttelse med en strafferamme på op til 6 år. Det er alle de stærke tilfælde, hvor der er tale om vold og tvang og meget mere, men denne stille indflydelse på og misbrug af en ganske ung person er ikke undergivet disse straffebestemmelser. Det er derfor, man må have en regel, der beskytter de unge. Jeg ved godt, at der kan være tale om, at nogle unge udnytter denne beskyttelse til at påvirke ældre mænd; det er de såkaldte trækkerdreng, der har slået mønt af, at de var unge, og har fået ældre til at stå i forhold til sig. Dertil er der kun at sige, at så må de ældre minsandten sørge for, at de er helt klar over alderen på den person, de ønsker at have kønslig omgang med.

Må jeg så dertil føje én ting mere, og det er spørgsmålet om den folkeafstemning, der har været nævnt. Jeg sagde før — og det skal så være et svar til hr. Wilhjelm — at det er ikke sikkert, at alle i min gruppe vil stemme for lovforslaget, de fleste af os vil nok stemme imod, men selv de, der nok vil stemme for lovforslaget, synes, at det vil være naturligt, at det kan komme ud til folkeafstemning. Det vil være indstillingen hertil.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ebba Stran-ge) (SF):

Jeg vil gerne takke alle, der har støttet lovforslaget, og appellere til alle her i salen om at beslutte sig for at stemme for det.

Det er jo et lovforslag, der tidligere har været fremsat her i tinget både af et par tidligere justitsministre og af retsforbundet, da det i sin tid havde sæde i tinget.

Det er et forslag, der beskytter. Der er blevet talt meget om beskyttelse, og at man ikke skulle foretage den ændring af straffeloven, som her er foreslået, for at beskytte de unge. Jeg vil godt sige, at der ligger en anden form for beskyttelse i dette lovforslag. Der ligger en beskyttelse af en minori-

tet, der føler sig sat udenfor, der føler sig diskrimineret, der føler sig mindreværdig, fordi de er omgivet af en moralisme, der svarer til den, som fru Inge Krogh og andre her giver udtryk for, nemlig at de er forkerte, fordi deres kønsliv har en anden driftsretning end det, der er det almindelige. Derfor bliver de stemplet som unormale, og derfor får de en særlig paragraf i vores straffelov.

Vi har fremsat dette forslag, fordi vi ikke vil straffe folk, fordi de tilfældigvis har en anden kønslig driftsretning end de fleste af os, fordi vi i det hele taget gerne vil være med til at afskaffe straf for dem, der er anderledes, uden at de skader nogen andre. Dette forslag vil efter alt, hvad vi har fået oplyst både i retsudvalget og andre steder, ikke komme til at skade, på trods af nogle formodninger, som fru Inge Krogh har om, at der vil komme en bølge af homoseksualitet ind over landet, når dette bliver vedtaget. Tværtimod vil det gavne mennesker, der i øjeblikket føler sig bange, føler sig forfulgte. Derfor fremsætter vi det, og derfor opfordrer vi til, at man stemmer for det, og jeg er glad for den tilslutning, det har fået indtil nu.

Der er blevet talt meget om forførelsesteoriene, og det er blevet nævnt af både hr. Tastesen og hr. Wilhjelm, at langt, langt, langt den overvejende del af de rapporter, vi har fået, afviser forførelsesteorien, fortæller os, at den kønslige driftsretning er fastlagt, inden de unge mennesker når 15-16 års alderen, og derfor tror vi ikke på den forførelsesteori. Der er også blevet talt om misbrug, og hr. Tastesen har henvist til, at vi stadig væk har misbrugsparagraffen i straffeloven. Den gælder nu misbrug både over for folk af andet køn og over for folk af samme køn, og derved mener vi at vi har opnået den ligestilling mellem de heteroseksuelle og de homoseksuelle, som er formålet med vores forslag.

Det er blevet sagt, at de sagkyndige ikke er enige. Det kommer jo lidt an på, hvad man betragter som sagkyndige. Jeg har naturligvis også læst udtalelserne fra Københavns børneværn, og at man dér kan have nogen bekymring med hensyn til, hvad en eventuel ligestilling ville medføre, men alle de undersøgelser, vi har netop om forførelserne, netop om driftsretningen, peger i

[Ebba Strange.]

retning af, at forførelsesteorien ikke holder. Derfor mener jeg, det er en retfærdighedshandling, hvis vi vedtager det lovforslag i dag.

Jeg skal ikke gå meget ind på hr. Pouls-gaards svingen sig op om, hvordan de har det i de østeuropæiske lande. Den diskussion synes jeg vi kan tage en anden gang. Der er ikke tale om tvang, der er ikke tale om vold i dette, tværtimod, der er tale om frihed.

Lad mig så sige en lille smule om folkeafstemningen. Hr. Voigt har egentlig sagt noget af det, jeg gerne ville sige. Dette lovforslag omhandler en meget lille minoritet i dette land, en minoritet, som langt de fleste mennesker ikke kender noget til, fordi det er en minoritet, der ikke bryder sig om at tale om deres problemer. Unge mennesker i 16-17 års alderen bryder sig ikke engang om at tale med deres forældre om det, fordi de selv hos deres forældre møder forargelse, afstandtagen og afvisning. Derfor er det et risikabelt forslag at sende ud til folkesafstemning. Derfor er det dette ting, der skal vise, at det har modenhed og forståelse nok til at vedtage lovforslaget. Det er dette ting, der har baggrundsmaterialet, som kan sætte sig ind i forholdene. Det er dette ting, der har mulighed for at skaffe sig de oplysninger om specielle forhold, som befolkningen ikke har. Derfor vil jeg advare imod, at man tager et lovforslag, der netop er et beskyttelsesforslag for en minoritet, og sender det ud til folkeafstemning. Det vil ikke gavne de homoseksuelles sag, og det er af hensyn til dem, vi har fremsat lovforslaget.

Fru Nathalie Linds bekymring om, hvorvidt dette kun er et skridt på vejen til en nedsættelse af den almindelige seksuelle lavalder til 14 år, har hr. Tastesen været inde på. Jeg er egentlig træt af at tage det op igen. Vi diskuterede det ved førstebehandling, og jeg prøvede at få fru Nathalie Lind til at forstå, at det, SF skriver i sit lovforslag, mener vi, og at vi hverken mener mere eller mindre end det, der står i lovforslaget. Fru Nathalie Linds fremtidssyner kan vi dårligt tage ansvaret for, og kampen mod en yderligere nedsættelse synes jeg fru Nathalie Lind skal gemme, til den bliver aktuel. Den er ikke aktuel i øjeblikket. I øjeblikket drejer det sig kun om den ligestilling, som jeg ved at der er meget klemte,

meget skræmte, meget usikre grupper i denne befolkning der i dette øjeblik går og venter på at tinget skal vedtage i dag, og jeg appellerer til, at man vedtager den.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg tror, at folketinget vedtager dette lovforslag. Det er både rigtigt og rimeligt at gøre det.

Når jeg har taget ordet, så skyldes det, at de, der har talt imod lovforslaget, har begrundet det med, at det skete af beskyttelses-hensyn over for de unge mennesker. Jeg tror nok, at de, der har holdt den tale, havde haft megen gavn af at læse en bog, som hedder „Selvmordsrapporten“, hvoraf det fremgår ganske tydeligt, hvem det er, vi skal beskytte. Det er ikke de unge mennesker; de unge mennesker udnytter andre. Hvem er herinde i stand til, selv om man vil holde sig på lovens grund, at finde ud af, om en bestemt ung mand er 17 eller 18 år? Jeg tror ikke, nogen af os ville vove at påstå, at det ville vi kunne gøre. Jeg tror, at de, der har talt imod lovforslaget med den begrundelse, at de ville beskytte de unge mennesker, gør det for at finde en undskyldning, og at de alene vil stemme imod lovforslaget af moralske grunde eller på grund af andre fordomme.

Jeg synes, det er udmærket, at man har moral, jeg synes også, det er udmærket, man har fordomme, men jeg synes, man skal nøjes med at have det for sig selv og ikke begynde at moralisere på andre menneskers bekostning. Jeg er meget glad, når tinget har vedtaget dette lovforslag.

Dohrmann (FP):

De, der har været ude at rejse — og det er der jo mange folketingsmedlemmer der har været — har sikkert bemærket, at i visse lande er der mange, mange flere homoseksuelle end i andre lande. Hvorfor er der det? Det er simpelt hen, fordi det er vanedannende, og hvem er lettere at lokke til den slags ting end mindreårige? Derfor bør folketinget forkaste forslaget og i givet fald støtte kristeligt folkepartis underskriftsindsamling.

Glistrup (FP):

Hr. Wilhjelms rejste det spørgsmål, hvor mange af forslagens modstandere der kunne tænkes at skrive under på en begæring om

[Glistrup.]

folkeafstemning. Sådan set kan man vel tilgive hr. Wilhjelm denne brist i logikken, for i de godt og vel 20 år, vi har haft folkeafstemningsinstituttet, tør det jo nok siges, det er blevet devalueret på den måde, at det først og fremmest har været et forslags modstandere, der har gået hen og villet skrive under på begæring om folkeafstemning. Hr. Wilhjelm er sikkert så meget logiker, at han kan forstå, at de to ting intet har med hinanden at gøre: om man er for et forslag, eller om man vil have folkeafstemning vedrørende det.

Spørgsmålet om, hvorvidt man vil have folkeafstemning om en sag som denne, er, om man føler sig overbevist om, at folket ved udpegningen af de 179, der blev valgt den 9. januar 1975, stemte, sådan at de er repræsentative vedrørende dette spørgsmål, der spiller så stor en rolle for så mange. Og jeg tror, at hverken hr. Wilhjelm eller hr. Jens Møller eller jeg selv eller nogen som helst anden blev valgt ind i dette folketing, fordi vi har den bestemte holdning til det problem, der nu rejser sig, og som så ganske klart deler vandene i folketinget. Derfor må vi, der deler hr. Wilhjelm's standpunkt og deler fru Ebba Stranges standpunkt, da så afgjort være nogle af de første til at skrive under på begæringen om folkeafstemning, netop på grund af det, som fru Ebba Strange så glimrende fremhævede, nemlig hensynet til at tænke på minoritetens interesser, den minoritet, der bliver tilsidesat på en urimelig måde. Det, der sker, når vi, der forhåbentlig udgør flertallet i denne sag, får stemt ja til lovforslaget, er, at der sidder en minoritet tilbage og er blevet urimeligt behandlet, fordi vi, der stemmer ja, ikke ved med sikkerhed, om vi repræsenterer vore vælgere i denne sag.

Når så fru Ebba Strange videre anfører imod folkeafstemning, at folk ikke kender tilstrækkeligt til disse forhold, ja, så må jeg sige, at det jo netop er en af de væsentligste funktioner ved folkeafstemningen, at man så får lejlighed til at give oplysninger ud over land og rige om, hvad de pågældende forhold drejer sig om. Netop alle vi, der ønsker sandfærdig oplysning, sandfærdig information om de ting, som hr. Wilhjelm, fru Ebba Strange, fru Kirsten Jacobsen og hr. Voigt omtalte, skal da med kyshånd gribe mulig-

heden for at komme ud og give oplysningerne ved folkestemningen. Derfor vil jeg mere end til nejsigerne opfordre jasigerne til at skrive under på kristeligt folkepartis lister med begæring om folkeafstemning.

Jens Møller (KrF):

Kristeligt folkepartis modstand mod dette lovforslag har ikke noget med fordømmelse af mennesker at gøre på nogen måde. Vi anerkender, at der er mennesker, der er sådan, og det må de have lov til, det er deres sag. Men på den anden side mener vi ikke, at vi gavner nogen ved at stikke hovedet i busken og lade, som om der ingen forskel er dér, hvor der reelt er en forskel.

Jeg skal imidlertid ikke komme ind på selve sagen her, det har fru Inge Krogh så udmærket gjort for lidt siden, jeg vil blot sige et par ord om selve folkeafstemnings-spørgsmålet.

SF er imod en sådan folkeafstemning. Ja men SF kan jo undgå den folkeafstemning, de kan bare tage deres forslag tilbage. Det kan nås endnu. Alt tyder jo på, at der bliver mindst 60 underskrifter på det, så I har altså chancen endnu.

Når vi mener, at der bør en folkeafstemning ind her, så er det, fordi dette lovforslag for os er endnu et trin på den trappe, der fører os frem imod det amoralske, libertinistiske samfund, det, som vi gerne vil bekæmpe på alle måder. En sådan udvikling sker altid trin for trin; nogle trin er måske lidt større, andre lidt mindre, men det bliver hver gang kun trin. Hvis vi vil standse denne udvikling, så er vi nødt til at gøre det på et af disse trin, og vi har altså ment, at vi lige så godt kunne gøre det her som et andet sted. Der må siges stop over for denne udvikling, og det er tiden nu.

Wilhjelm (VS):

Hr. Glistrup har naturligvis principielt ret i, at man godt kunne være tilhænger af en folkeafstemning, også i en sag, hvor man herinde har tilhørt flertallet. Jeg tror nu nok, det var politisk realistisk, når jeg gik ud fra, at de, der i denne sag tilhører flertallet herinde, ikke går ind for en folkeafstemning. Jeg synes, debatten her har demonstreret hvorfor og har understreget de argumenter, fru Ebba Strange er kommet med. En folkeafstemning om denne sag vil uund-

[Wilhelm.]

gældigt blive — det har niveauet for modstandernes debat her, eller for nogle af dem i hvert fald, vist — en hetz mod de homofile. Når man har hørt argumenterne om, at det er vanedannende — og det, man i virkeligheden mente, var jo altså nærmest, at det smittede — så ved vi nok, hvad niveauet for sådan en kampagne omkring en folkeafstemning vil blive, og så er det næsten værre, end om dette forslag aldrig nogen sinde havde set dagens lys. Men det har det nu altså, og det skal vedtages.

Det, der egentlig kaldte mig herop, var fru Nathalie Linds begrundelse for, hvorfor hun ikke mente, at man kunne se fordomme i denne stilling. Bevisførelsen skulle være, at da man ikke havde noget imod denne ligestilling for de voksne, så kunne det ikke tyde på nogen fordomme. Men hvad er sagen ganske enkelt? Måske ikke fra kristeligt folkepartis side, for det er vist rigtigt, som én før har sagt, at de er tilhængere af, at man kommer op på 18 år for alle kategorier, men for venstres vedkommende, som, så vidt jeg har forstået, har været med til 15 års grænsen for flertalsformen, det heterofile forhold. Hvad er så egentlig det, der sker her med venstres stilling? Det er, at man på trods af alle udtalelser og undersøgelser og rapporter og vurderinger vil opretholde en forskelsbehandling til ugunst for et mindretal. Det kalder jeg en fordøm, og det vedbliver at være en fordøm.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Ebba Strange) (SF):

Jeg skal knytte et par bemærkninger til hr. Glistrups og hr. Jens Møllers bemærkninger om folkeafstemningen.

Hr. Jens Møller sagde, at dette var en indførelse af amoraliteten i dette land trin for trin, og hvorfor så ikke lige så godt begynde her som et andet sted? Fordi det drejer sig om en svag og ubeskyttet minoritetsgruppe, hr. Jens Møller. Derfor er det et dårligt sted at begynde.

Jeg er helt enig med hr. Wilhelm i, at vi risikerer, at det bliver en hetz mod denne gruppe, der kommer til at præge folkeafstemningen, og derfor vil jeg advare imod den.

Kristeligt folkeparti må naturligvis kæmpe for sin moral, ligesom vi andre må kæmpe for vores moral. Men jeg har med det, jeg har læst om Kristus og kristendom, aldrig hørt, at der lå i den — ikke i dens oprindelse i hvert fald, hvad den har udviklet sig til i de 2.000 år, er så noget andet — at man skulle vælge netop en udsat minoritetsgruppe at starte sin moralitetskamp på. Derfor er jeg modstander af folkeafstemning om dette punkt.

Så siger hr. Jens Møller, at så kan vi bare tage vores lovforslag tilbage. Det er da selvfølgelig et rigtigt synspunkt, det kunne vi bare gøre. Men jeg ved, der nu er forventninger om, at dette forslag bliver vedtaget, så derfor vil jeg ikke tage ansvaret for her i dag at tage det tilbage, men bare gentage min advarsel mod at lade en diskussion om disse ting blive til en hetz mod et mindretal.

(Kort bemærkning).

Jens Møller (KrF):

Fru Ebba Strange siger, at SF har fremsat dette forslag for at beskytte en minoritetsgruppe, og det skal da nok være rigtigt. Men så vil jeg også bede fru Ebba Strange forstå, at når kristeligt folkeparti går imod, så er det af nøjagtig samme grund. Så er det, fordi vi også vil beskytte en minoritetsgruppe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 94 stemmer mod 51; 2 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m. v.

(Lovforslag nr. 224. Fremsat 26/2 76. Første behandling 19/3 76. Betænkning 26/3 76. Anden behandling 31/3 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.